

I. Mánngalágan dieđut:

Merkejuvvo dan/daid ealáhusaide mat jodiuhuvvojit.

Vearrogeatnegasat guđet 2018:s leat oastán eanadoalu dahje vuovdeopmodaga, galget addit RF-1013 skovi.

Galgá almmuhit supmiid mielkeeriid vej. vuovdimis. Galgá earuhit gaskal eriid maid lea vuovdán stáhtii ja eriid vuovdán priváhta olbmuide.

II. Galle ealli leat doalus

Girjedoallolága 01.12.04 lánkaásahusa § 6-1 mielde leat girjedoallogeatnegasat gohččojuvvon duođaštit gálvorádjosis «čielggaduvvon bajásbidjamiin» (gálvorájuslistu) mii lánkaásahusas lea čilgejuvvon. Listtus galgá ee. ovdan-boahit juohke gálvvu árvu, ja dárbbášlaš čielggadeamit mat čájehit mo dát de leat meroštallon.

III. Areálaanu birra dieđut

Dása čállo várdus láigohan, láigo-huvvon ja gilvon areálas ja galle dekára leat adnon daid šattuide mat 125 – 128 poasttain leat namuhuvvon.

IV. Dieđut ásođagaid birra dan dálus mii adno dahje galgá adnot láigo-heapmái

Jus viessu mii dábálaččat adno ealátviessun, láigohuvvo muhtin áigodahkii, de váldo datge dása mielde.

V. Ovddeš ovdossirdon vuollebáhcaga atnin ássanviessu

201 – 209 poasttaid galgá atnit dušše jus gáibiduvvo geasus ássanviessu «jodiheami» ovddeš ovdossirdon vuollebáhcagis 1995-2004 áigodagas.

201 poasta Jahkeboadus eanadoallu

Lohku váldo ealáhusdieđáhusa 0402E poasttas. Lohku čájeha ealáhusa netto bohtosa. Eanadoalu vásttolaš fidnu vejolaš badjebáhcaga/vuollebáhcaga juogadas váldo dás mielde.

203 poasta

Dása lasihuvvo jagáš vuovdedoalu positiivva vearrogeatnegas boahitu, mii váldo RF- 1177 Eanadoallu 554 poasttas. Vej. oassástallilivdnejuvvon vuovdeovttasoamasteami oktan oassástimearriidemiin (RF-1221 140 poasttas) badjebáhcaga/vuollebáhcaga juogadasge čállo dása.

204 poasta

Dása lasihuvvo jagáš náhkkealliealáhusa badjebáza.

205 poasta

Dása lasihuvvo vejolaš mákson buohcoruhta bajábealde namuhuvvon ealáhusaid personboadju vuodul.

206 poasta

Nolla dahje negatiivva submi dás mearkkaša ahte ii leat vuodđu geassit ovddeš ovdossirdon vuollebáhcaga mii lea ássanviessu jodiheami.

207 poasta

Dás gesso jagáš eanadoalloageasus mii váldo 438 poasttas.

208 poasta

Jus 208 poastta submi šaddá positiivan, de sáhtá ovddeš ovdossirdon vuollebáza gessot nu olu go submi gierdá. Dat meroštallo 209 poasttas, ja submi sirdo 209c postii.

VI. Meroštallat ássanviessu «jodiheami» ovddeš ovdossirdon vuollebáhcaga dan oasis mii sáhtá jagáš boadus váldot gessosiin.**209 poasta**

Dás meroštallo ovddeš ovdossirdon vuollebáhcagis dat oasis maid dán jagi sáhtá atnit. Dát ii sáhte leat badjel báhcán oasis ávkálaš eanadoallo-/vuovdedoallo- ja náhkkeoalloboadju, mas lea gesson eanadoallogeasus (209c poastta submi), iige dat sáhte leat badjel dábalaš boadju (ovdal ovdossirdon vuollebáhcaga gessosa), 209b poastta. Dát mearkkaša ahte jus a poastta lohku (ii adnon ovdossirdon vuollebáhcagiid submi) lea vuolibus sihke b poastta ja c poastta, de čállo a poastta lohku d postii. Jus b ja/dahje c poastta logut leat vuolibus a poastta, de čállo vuolimus lohku d postii. 209d poastta submi čállo boahito- ja opmodatvearu vearrodieđáhusa 3.3.11 postii ja šaddá jagáš dábalaš boadus njuolga gessosiin.

VII. Ássandálu "doaimma" ovdossirdon vuollebáhcaga birra 220 a-c poasttat

Poasttat galget várdudit ovddit jagiid báhcán anekeahtes ovdossirdon vuollebáhcagiid, mat adnojit jagi botta, ja man olu lea báhcán maŋjelat atnimii.

VIII. Dieđut dáluealáha ja ealátviessu birra

Jus visot dieđut ealátviessu birra leat ovdal addon, eaige leat nuppástusat dán jagi, de ii galgga merkejuvvo. Jus dáluealátšiehtadusas boahit ovdan ahte dáluealátoažžu galgá máksit visot goluid mat gusket ealátviessu dollui, de dušše 244-247 poasttat leat guoskevaččat.

242 poasta

Poasta galgá devdot dušše jus viessu lea anus ealátšiehtadusa mielde, dahje dat oanehis áiggi geahčen galgá váldot atni ealátviessun.

243 poasta

2008:s leat addon ođđa njuolggadusat mo meroštallat láigoárvvu ealátviessu-/ásodagas.

Gustojeaddji láigoárvomáksomearit leat Vearrodirektoráhta 2018 meroštallaregeliid § 3-2-4:s.

Regelat:

Atnoareála lea visot areála olgoseinniid siskkohealde mii lea bierggastuvvon dálloatnui uhcimustá 190 cm rohpeallogagain. Areálii gullet skugga, feaskárat, olgofeaskkir jna. ja bierggastuvvon lanjat kealláris ja lovttas.

Jus dálus/ásodagas ii leat basadan-/riššolatnja dahje hivsset, de vuoliduvvo láigoárvu 25 %:in.

Jus dáluealátoažžu ja doalloaddi ássaba seamma dálus/ásodagas, de galgá dáluealátoažžu láigoárvu, meroštallon maŋimus šablonjárvvuid mielde, vuoliduvvot 40 %:in.

Dáluealátaddi oažžu dáid háviid gessosa 60 % goluin (doaimma ja mátasatnu) dálus.

247 poasta

Dás ovdanboahit ealátaddosiid submi, mii galgá čáladieđihuvvot a-dieđáhusas.

(IX. Meroštallat gessosa ráktobuvttadeaddjiide

Davvi-Romssas ja Finnmárkkus.)

Sadjji lea sihkkovuvvon. Dárkilat gessosa meroštallama ja čállima birra, geahča dán bagadusa XVI sajis.

X. Vuovdedoallu – rehketoallooassi fidnuide ja ráhkadusaide

Dása čállo vuovdedoalloealáhusa brutto doalloboaduid bajásbidjan ealáhusdieđáhusa 3000 - 3900 poasttain. Doallogoluid gessosa maŋŋil 268 poasttas ovdanboahhtá doalloboadus 269 poasttas.

270 poasta

Poasta ii guoskka oasusfidnuide. Dása čallobiomássa-/muorrabuvttadeami šablongameroštallon boađu vejolaš sirdima geasus (fálta) eanadollui, lasihan dihtii eanadoallogessosa vuoddu. Poastta galgá deavdit vaikke vuovdedoallu ii gustohuvvo gaskamearremearrideami. Šablongameroštallon boađu maid sáhtta sirdit, galgá eanemustá meroštallot 55 %:i muorra/biomássa buvttadeami bruttoboadus.

271 poasta

Dás gessojit kapitálaboadut ja lasihuvvojit kapitálagolut mat leat mielde doallobohtosis, muhto eai fal vej.gaskamearremeroštallamis. Ovda-mearekkaat leat boadut viessosadjeatnama ja gahčahagaid láigoheamis. Láigoboadut bivddus, guolá stusas, darfeloggumis, čievrviečča hagas ja sullasaččain eai galgga gessot. Giddodaga realisašuvvna vuoitutt dahje massimat fertejit gessot, go dát eai galgga váldot mielde vej.gaskamearremeroštallamis. 272 postii čállojit boahun/gollun dat vuoitutt/massimat mat čállojit vuoto- ja massinkonttu bokte.

272 poasta

Poasta guoská sidjiide guđet atnet Ealáhusdieđáhusa 1 dahje Ealáhusdieđáhus 5. Sii galget dán poasttas geassit/lasihit daid supmiid mat leat čállon 3890 postii boahčoállin dahje 7890 postii vuoto- ja massinkonttus geasusčállin.

273 poasta

Go vearrowáksi áddá ealáhusdieđáhusa 2, de ferte dán poastta atnit go galgá divvut erohusaid mat leat gaskal rehketoalolaš ja verolaš árvvuid, máhcahit reantuid mat leat ealáhusdieđáhussii čállon, divvut vearuhis boaduid/geasusvuoigaduvvoma haga goluid jna.

274 poasta

Oasseváldiide fidnus oassálastimearrideamiin mas ain lea gaskamearremearrideapmi, galgá submi sirdot RF-1220 101 postii. Oasusfidnuid dáfus sirdo submi 345 postii.

XI. Erenoamáš juohkin muorračuohppamis luondduroasuid maŋŋil

Regelat mo juohkit erenoamáš muorračuohppamis luondduroasu geažil omd. buollimis, bieggadoa-jáhagas, goppásfalleheamis js. leat fámuhttojuvvon 2017 boahtojagi rájes.

Daid vuovdeoamasteaddjiide guđet ovddit jagiid leat juogadan, galgá erenoamáš muorračuohppama netto-badjebáza juogaduvvo nu ahte juohke jagi lasihuvvo jahkebohtui dat submi mii vástida 1 1/2 jagi šattu, gitta dassá go olles bohtu mii guoská vahátmuo raid čuohppamii lea boahun váldon mielde. Jahkásaččat galgá boahun čállit uhcimusat 10 000 kr juohkinsupmis. Dábálaš čuohppama badjebáza + erenoamáš čuohppama badjebáhcaga juogadas, dahká vuovddi jahkeboađu.

Jus vuovdeoamasteaddji guhte lea ožžon juogaduvvot boađu erenoamážit, sirdá vuovdeopmodaga ovdal go ollislaš vahágahtton mearri lea mielde go vuovddi jahkeboađu mearrida, de lea vuovdeoamasteaddji geatnegas váldit mielde olles báhcán submi jahkeboahun, dan maŋimuš boahtojagis goas jođiha vuovddi.

Doallan dihtii rehkega vearrowkeahkes čuohppama oasis maŋŋil luondduroa suid, lea ráhkaduvvon bajásbidjan mii čájeha man olu lea jagis boahčoállon, ja man olu lea báhcán maŋit boahčoállimii, vrd. 281-283 poasttaid.

XII. Meroštallat adnon vuovdefoandda vearrowgeatnegas oasi

Almmolaš doarjja galga boahčoállot ealáhusdieđáhusa 3400 postii seammas go submi manná vuovdefoandakontui. Visot supmit mat gullet vuovdefoandakontui, galget ealáhusdieđáhusas čállo gollun 7700 postii. Dát guoská almmolaš doarjagiidage.

Dát bajásbidjan čájeha mo meroštallat ollislaš vearrowgeatnegas boaduid, mat leat mákson vuovdefoanddas ja almmolaš doarjagiin. Boahto-submi sirdo ealáhusdieđáhussii.

Luvvejuvvon vuovdefoandarudat mat adnojit vuovdešadui ja vuovdeluottairáhkadeapmáija divodeapmái, vuovdebiilluottaid geassedivodeapmái, birasdoaimmaide jna. váldojit dábálaččat boahun 15 proseanttain. Geahča dárkilat Finánsadepartemeantavearrolága § 8-2-1 láhkaásahusa.

301 poasta

Máksojuvvon supmit vuovdefoandakonttus dakkár ulbmiliidda mat fáttmastuvvojit belohahkii vearrowluvvema regeliidda, galget čállojt sihke a postii ja b postii.

302 poasta

Vearroovdu sáhtta addit dušše adnon, ovdeš gesson ja mákson vuovdefoandarudain. Visot doarjagat fertejit gessot ovdal vearrowovdu meroštallama. Dán postii čállojit almmolaš doarjagat mat jagis leat boahun vuovdefoandakontui, ja mat leat addon seamma doaibmabijuide go mat jagis leat mákson vuovdefoandarudain 301 poasttas.

303 poasta

Dás ovdanboahhtá vearrowovdu meroštallanvuoddu.

304 poasta

Dása čállo meroštallon vearrowovdu.

305 poasta

Submi galgá dása čállojt go boahtojagis lea boahun almmolaš doarjja vuovdefoandakontui dakkár investeremii mii lea ovddit jagiid dahkkon, ja mas ovdal lea meroštallon vearrowovdu.

306 poasta

li galgga addot vearrowovdu daid adnon vuovdefoandarudain, maid almmolaš doarjagat gokčet maŋŋil. Go dohkkehuvvon doaibmabiju almmolaš doarjja mákso vuovdefoandakontui, ja ovddit jagiid lea meroštallon vearrowovdu seamma doaibmabiju adnon vuovdefoandaruhitii, de ferte vástideaddji proseanta mii foandarudas meroštallui vearrowheapmin, meroštallot dan almmolaš doarjagis, ja lasihuvvot vearrowgeatnegas boahun dán poasttas. 305 poastta submi galgá leat meroštallamii vuoddu.

Jus lea seamma ulbmilii addon doarjja mii lea seamma olu dahje eanet go adnon vuovdefoandarudat, de máhcahuvvo olles ovdeš meroštallon vearrowovdu.

Go lea jo máhcahan vearrowovdu, de galget doarjjarudat mat maŋŋil leat vuolgguhuvvon vuovdefoandakonttus, verolaččat meannuduvvot vuovdefoandaruhitan (mas sáhtta addit vearrowovdu, jus dat adnojit dan ulbmilii mat dán eavttuid devdet).

307 poasta

Jus dán jagis lea mákson vuovdefoandakonttus ruhta dakkár ulbmiliidda mat eai vuogadahte vearrowovdu, de čállojt dat dása.

308 poasta

Dat submi mii dás ovdanbohtá, lea mielde 507 poastta XIX oasis dahje RF-1177 266 poasttas dahje RF-1175 (dahje RF-1167) 3900 poasttas.

XIII. Čielggadit opmodatárvvuid mat laktásit vuovdeopmodahkii

Ekonomalaš jođihanveara vuovdeopmodaga opmodatárvu ja opmodatárvu eará opmodatárvuin mat laktásit vuovdeopmodahkii, meroštallojit sierralaga, ja dat galget čállo vearrodieđáhussii/fidnodieđáhussii iešguđet poasttaide.

Dan ekonomalaš jođihanveara vuovddi opmodatárvu lea čállon ovdagihit devdon boahto- ja opmodatárvu vearrodieđáhussii. Opmodatárvu daid gullelaš vuoigatvuođaide mat ávkkástallojit ekonomalaččat, galget datte juohke jagi dárkkistuvvot.

311 poasta

Dás meroštallo opmodatárvu daid bivdovuoigatvuođain maid vuovde- oamasteaddji ieš atná. Ii meroštallo opmodatárvu jus dán opmodagas ii leat addon goddinlohpi uhcimusat ovttá eallái. Goddon ealliid lohku geardduhuvvo daid árvvuin mat leat ovdun iežas ávkkástallon bivdovuoigatvuođas, mii bohtá ovdan Vearrodirektoráhta 2018 meroštanregeliin § 3-2-5, ja buvttá geardduhuvvo «netto» kapitaliserendahkiiin mii 2018 ovddii lea biddjon 10, geahča Meroštanregeliid § 2-1-5.

312 poasta

Viessosadjeláigolága árabut nuppástusa mielde adno viesso ja joavdoopmodagaid viessosajiid láigolaš dego vuoigatvuođa oamasteaddjin ja galgá dán ovddas opmodatárvu huvvot. Láigolaš galgá opmodatárvu huvvot eanaláigodivada kapitaliseren gáibádusa ovddas iige láigovuoigatvuođa ovddas. Go opmodatárvu meroštallan lea goappašiid háviid dat seamma, de galgá submi meroštallot nugo rávvejuvvon vulobealde.

313-315 poasttat

Dáid poasttaide čállo kapitaliserjuvvon opmodatárvu daid vuoigatvuođaide mat laktásit vuovdeopmodahkii. Opmodatárvvut meroštallojit nu ahte brutto láigoboađut geardduhuvvojit kapitaliserendahkiiin. Vuoigatvuođačorgi láigoboahtu dat dušše galgá leat mielde meroštallamis. Eará addosiid (ofelastin, láigohit fatnasa, beatnaga, idjadanbáikki jna.) máksu ii galgga leat mielde. «Brutto» oavvilduvvo ahte hálddašangolot eai galgga das gessot.

RF-1178S

Láigohuvvon čievrvieččahaga, geađgeroggama ja sullasaččaid árvobidjamis, čujuhuvvo Vearrodirektoráhta cealkámuššii geardduhuvvon «Dommer, uttalelser mv. i skattesaker og skattespørsmål» 1983, 773 siiddus.

316 poasta

FUOM: Dán poastta submái addo 20 proseantta árvobidjanvuoládusa vearromeroštallamis.

316 poastta submi čállo ovttalbmofitnodaga ovddas boahto- ja opmodatárvu vearrodieđáhusa 4.5.4 postii. Ovddasvástideaddji fidnut (ANS/DA/ vuovdeovttasoaamastus) čállet submi fidnodieđáhusa 512 postii. Oasusfidnut fertejit laktit supmi boahto- ja opmodatárvu vearrodieđáhusa 401 D postii.

XIV. Boazodoallu - rehketdoallooassi

Dása čállo bajásbidjan mii čájeha boazodoalloealáhusa doallobohtosa ja boazodoallogessosa meroštallama.

322 poasta

Dán postii čállojit visot boađut bohccos reidejuvvon buktagiin, ja bohccos ráhkaduvvon oalgebuktagiin oktan dujiiguin. Boahtu njuovvanbohccuid vuovdimis ja oalgebuktagiin njuovhagaide ja oastiide, eai fáttmastuvvo dán postii ja čállojit 321 postii.

328 poasta

Doallogoluid submi gessosa maŋŋil, ovdanbohtá dán poasttas boazoealá husa čielga doalloboađus.

329 poasta

Dás gessojit kapitálaboadahtu ja lasihuvvojit kapitálagolot mat leat mielde doallobohtosis, muhto mat eai galgga váldot mielde gaskamearre- meroštallamis.

330 poasta

Poasta guoská sidjiide guđet atnet Ealáhusdieđáhus 1 dahje Ealáhusdieđáhus 5. Dán poasttas ferte danne geassit/lasihit daid supmiid mat leat čállon 3890 ja 7890 poasttaide.

331 poasta

Go vearromáksi addá ealáhusdieđáhus 2, de galgá dát poasta adnot divvun dihtii erohusaid gaskal rehketdololaš ja verolaš árvvuid, máhčan dihtii reanttuid mat ealáhusdieđáhussii leat čállon, divvun dihtii vearuhis boađuid/ geasusvuoigaduvvoma haga goluid jna.

332 poasta

Vásttolaš fidnu oasseváldiide guđiin ain lea gaskamearremerideapmi, galgá submi sirdot RF-1220 101 postii. Ovttalbmofitnodagaide ja oasusserviide sirdo submi 345 postii.

333 poasta

Dása čállojit liigudeamit ja atnuiváldimat boazodoalliid heaittihan- ja nuppástuhtttinfondii/ -foanddas. Atnuiváldimiid ja ruhtabidjamiid erohus mii bohtá ovdan 333 poasttas, sirdo RF-1175 0402 poastta C kolonnii, (dahje RF-1167 0402 poastta C kolonnii). Jus atnuiváldin lea stuorámus, de šaddá divvunpoasttas lasáhus. Jus liigudeapmi/ ruhtabidjan lea stuorámus, de šaddá divvunpoasttas geasus.

Boazodoallogeasus

Geasus meroštallo seamma regeliid mielde go eanadoallogeasus, geahča «Oktasaš regelat eanadoallogessosii, boazodoallogessosii ja ráktogessosii» vulobealde. Gessosii leat vel biddjon gustojeaddji máksomearit.

FUOM! Boazodoallogessosa vuođus eai galgga váldot mielde passiivva kapitálaboadahtu/-golot ja vuoito- ja massinkonttu supmit mat dán ealáhusii laktásit, vrd. 329 ja 330 poasttaide.

334 ja 335 poasttat

Dás čájehuvvo boazodoallogessosa meroštallan. Dát sirdo boahto- ja opmodatárvu vearrodieđáhusa 3.2.16 postii. Jus gaskamearremerideapmi ii leat álggahuvvon, de váldo submi mii galgá sirdot 334 postii 332 poasttas.

XV.Boazodoalu ja vuovde- doalu oasusfidnu boađu gaskamearremerostallan

Vuovde- ja boazodoalloealáhusa doaimma vearrogeatnegas boahtu galgá mearriduvvot gaskamearreboađu vuođu, go eavttut leat devdon. Dál dušše boazodoallu ja oasusfidnut mat vuovddi oamastit sáhttet atnit gaskamearremerideami. Oasusfidnuide lea 2019 jahki dat maŋimus jahki gaskamearremerideamiin.

Gitta 2019 boahtojagi rádjai sáhtta gaskamearremeridit boazodoallo- ja vuovdedoalloboađu ANS/ovttasoaamastus sierra skovis (RF-1220).

345 poasta

Dása čállo maŋemuš boahtojagi doalloboađus (earret kapitálapoasttat) mat váldojit vuovdedollui ja boazodollui 274/332 poasttain bajábealde.

347 poasta

Dás ovdanbohtá boazodoalu meroštallon gaskamearreboahtu.

348 poasta

Dása čállo boazodoalu divvojuvvon doalloboađus, mii váldo 345 poasttas

349 poasta

Dás ovdanboahhtá boazodoalu jahkeboadū ja gaskemearreboadū erohus, maid ferte divvut ealáhusdieđáhusas vai sáhtttá mearridit vearrogeatnegas boadū. Submi sirdo RF-1175 0402 poastta C kolonnii (dahje RF-1167 0402 poastta C kolonnii).

350 poasta

Dás ovdanboahhtá vuovdedoalu mero štallon gaskemearreboahhtu.

351 poasta

Dása čállo vuovdedoalu divvojuvvon doalloboadūš, mii váldo 345 poasttas.

353 poasta

Dás ovdanboahhtá dat divvun mii galgá čállot RF-1175 0402C postii (dahje RF-1167 0402C postii).

XVI. Eanadoallu/šaddogárdi/návddit - rehketdoallooassi, ja eanadoallogessosa vuodđu

Sadji galgá devdot vaikke ii gáibitge eanadoallogessosa.

Guđet gáibidit eanadoallogessosa, galget merket 439 ja 440 poastta gažaldagaide.

411 – 429 poasttat

Dása čállo e/š/n brutto doalloboadūid bajásbidjan (ealáhusdieđáhusa 3000 – 3900 poasttat) mas leat ollislaš doallogolut gesson – mii dagaha 429 poastta doallobohtosa. Dát lea vuodđun go galgá meroštallat eanadoallogessosa.

Eanadoallogeeasus

Dábálaš boadū meroštallamis sáhtttá addot eanadoallogeeasus eanadoalu, šaddogárdi, návdealáhusa ja honnetbuvttadeami positiivva ealáhusboadūš.

Eanadoallogeeasus ii addo vuovdedoalu ja boazodoalu boadūš. Gessosa birra boazodoalu ealáhusdoalliide, geahča vulobealde.

Gáibiduvvo ahte guhte lea vuoigaduvvon eanadoallogessosii bajábealde namuhuvvon ealáhusain, jođiha dán doaimma nu ahte buvttada ja jođiha viehka olu iežas buktagiid.

Geasus lea doalloovttadahkii gullevaš. Daid háviid go doalloovttadagas leat moadde doalu, addo dušše okta geasus. Gos moadde

doalli, main juohkehaš oamasta iežas doalloovttadaga, jođihit muhtinlágan ovttasdoaluid, addo okta geasus juohke doallái. Makkár boadū addet eanadoallogessosii vuoigatvuodá, leat dat mat fátmastuvvojit Finánsadepartemeantta vearrólága lánkaásahusa § 8-1 B oasis. Dás leat mielde vel «eará ealáhusdoaimma» boadū, go bruttogálvu-johtu ii leat badji 30 000 kr. Go eavttut muđui leat devdon, de gullet dán vuodđui dat kapitálaboaddutge mat dábálaččat čállojuvvon ovddeš eanadoallogessosii.

Vai galgá leat vuoigaduvvon gessosii, de ferte doalli 2018 boahtojagi badjel bealis leat ássan doalloovttadagas. Beroškeahhtá ássangáibáhusas, addo eanadoallogeeasus vearrómáksái guhte jođiha honnetbuvttadeami dahje návdebiebma ealáhusain, jus dat eará eavttut leat devdon.

Erenoamáš háviid buolvamolsumiid oktavuodas - mas nuorat geardi lea váldán badjelas doalu - sáhtttá addit sierralobi ássangáibáhusas. Lihttoláigolaččatge guđet eai sáhte ássat doalus, sáhttet oazžut sierralobi ássangáibáhusas. Vuoigaduvvon olmmoš ferte ankke ássat govttoláš lahka doalloovttadaga (vuollil 20 km adno álo «govttoláš lahkan»).

«Ráktogeeasus»

Jus dus lea ealáhusboahhtu ráktobuvttadeami Finnmárkkus dahje Gálssa, Návuona, Gáivuona, Ivvgu, Ráissá, Skiervvá ja Omasvuona gielddain Romssa fylkkas, de sáhtttá boadūš gáibidit sierra gessosa. Gessosa fertet ieš meroštallat ja čállit boahto- ja opmodatvearu vearrodieđáhusa 3.2.17 postii. Máksomeriid ja eará regeliid birra, geahča vulobealde.

Oktasaš máksomearreregelat eanadoallogessosii ja boazodoallogessosii:

2018 gessosat šaddet 63 500 kr ja 38 proseantta dan boadūš mii lea badjel 63 500 kr, gitta alimus gessosii 166 400 kr juohke doalloovttadaga nammii.

Ráktogessosii gustojit dát máksomerit:

2018 gessosat šaddet 54 200 kr ja 32 proseantta dan boadūš mii lea badjel 54 200 kr, gitta alimus gessosii 142 000 kr juohke doalloovttadaga nammii.

Ii sáhte addit eanet go ovttá gessosa juohke vearrómáksi nammii. Go vearrómáksi jođiha eanet go ovttá

daid ealáhusain eanadoallu, boazodoallu ja ráktobuvttadeapmi, de galget gessosat merostallot juohke ealáhusii. Vearrómáksái guđes lea gáibáhus eanet go ovttá daid gessosiin, sáhtttá addit eanemustá 166 400 kr gessosiin.

Oppalaččat:

Gessosat sáhttet dušše vuolidit dáid doaimmaid boadū nollii. Jus dákkár doaimma boahhtu lea omd. 14 000 kr, de šaddá geasus 14 000 kr.

Dat doaibma mii vuoigadahtttá gessosa, ferte leat jođihuvvon badjel beali boahtojagis. Guđet juogadit dan ealáhusa boadū ja addet oktasaš ealáhusdieđáhusa, galget juogadit gessosa gaskaneaset seamma goris go sin boadū leat. Eanadoallogessosii lea doarvái ahte okta dáin lea logahallon ássamin doalloovttadagas, vrd. ovdda-bealde.

FUOM! Boazodoallogessosa ja «ráktogessosa» vuodū meroštallamis, eai galgga dáid ealáhusaide gulli passiivva kapitálaboadūš váldot mielde.

Eanadoallogessosa meroštallan 430 - 436 poasttat

Dása čállojit dat poasttat mat lassin doallobohtosii gullet vel eanadoallogessosa meroštallanvuodđui.

431 ja 432 poasttat

Dása čállojit kapitálaboadū/-golut mat eai leat doallobohtosis, muhto mat laktásit eanadollui.

433 poasta

Fáltá sáhttet guđet dan dáhttot, váldit vuovdedoalu dahje eará ealáhusa biomássa-/muorrabuvttadeami šablongameroštallon boadū eana doallo bohtui, lasihan dihtii eanadoallogessosa vuodū. Guđet dán boadū sirdet vuovdedoalus, galget submit váldit RF-1177 «Eanadoallu» skovi 523 dahje 270 poasttas.

Dat submi mii galgá sirdot, ii galgga leat eanemustá 55 proseantta doaimma brutto buvttadanboadūš. Submi čállo ealáhusdieđáhusa 0402 postii C kolonnii eanadoalus positiivva ovdamerkestagain.

Boahhtu dan ealáhusas mas bio mássa boahhtu sirdo, ferte vuoliduvvot vásti deaddji ealáhusdieđáhusa 0402 poastta C kolonnas.

434 poasta

Go vearrómáksi addá ealáhusdieđáhus 2, de galgá dát poasta adnot divvun dihtii erohusaid gaskal rehketdololaš ja verolaš árvvuid, máhcahan dihtii reanttuid mat ealáhusdieđáhusii leat

čállon, divvun dihtii vearuhis boađuid/
geasuvuoigaduvvoma haga goluid jna.

435 poasta

Dás ovdanboahhtá ollislaš ealáhus-
boahhtu eanadoalus/šaddogárddis/
návdealáhusas/honnetbuvtta-
deamis, mii lea eanadoallogessosa
meroštallanvuodus mielde.

436 poasta

Jus leat ovttasdoalu/ANS/DA oassálasti
eanadoalus dahje návdealáhusas ja
dus lea eanadoallogessosii gáibáduš,
de galgá dása čállot dat oassi
eanadoallogessosa meroštallanvuodus
mii laktásuvvo fidnui. Submi váldo
«Oassálastidiedáhusa» RF-1221, 1155
poasttas minus 1156 poastta. Dárkilat
vuodđomeroštallama birra, geahča
«Oassálastidiedáhusa» RF-1222
bagadusa.

ANS/DA ovttasdoalu oasálasti,
guđes lea eanadoallogessosii
gáibáduš, muhto guhte ii atte sierra
ealáhusdiedáhusa ja RF-1177,
meroštallá iežas gessosa dan vuodul
mii boahhtá ovdan “Oassálastidiedáhusa”
RF-1221 1155 poasttas.

437 poasta

Dás ovdanboahhtá eanadoallogessosa
ollislaš meroštallanvuoddu.

438 poasta

Dása čállo meroštallon eanadoal-
logeasus. Poastta galgá deavdit
dušše go eavttut leat devdon, geahča
ovddabealde “Eanadoallogebasus”
bajilčállagis.

439 poasta

Vai sáhtttá deavdit 438 poastta
“Meroštallon eanadoallogebasus”, de
ferte leat vástidan “Jo” 439 poastta
goappašiid dárkkistangažaldagaide.
Ássanáiggi eavttut soitet leat devdon
jus buolvamolumis leat váldán badje-
lasat opmodaga, muhto it ieš vuos ása
doalus. Sáhtttá dasto lihttoláigolažžan
deavdit ássanáiggi gáibáidusaid, jus it
sáhte ássat opmodagas, go lihttoláigo-
headdji das ássá.

440 poasta

Dás galgá vástidit leago eanadoalu/
gilvagarddi/návddiid boahhtu mii galgá
leat eanadoallogessosa vuodđun 437
poasttas, vásttolaš fidnus mas leat
okta oktašas doalloovttadat. Oktasaš
doalloovttadat mearkkaša ahte
ovttadagas eanemustá sáhtttá olahit
ovtta eanadoallogessosa, mii galgá
oassálastiid gaskkas juogaduvvot.
Beallelaččat guđet goappašagat gáibi-
deaba eanadoallogessosa ferteba dása
russet “juo”.

XVII. Sierra gessosiin beallelaččat juohkin

Guđet gáibidit dáid gessosiid juohkit
beallelaččaid gaskkas, fertejit
deavdit sajiid ja čállit supmiid iežaset
vearrodiedáhusa guoski poasttaide.
Eanadoallogebasus čállo boahhtu- ja
opmodatvearu vearrodiedáhusav 3.2.15
postii. Boazodoallogebasus 3.2.16 postii.

XVIII. Diedut vuottu birra realiseredettiin dábalaš eanadoalu dahje vuovdedoalu mii vearrolága § 12-11 (4) mielde ii galgga leat meroštallon personboadus.

Boahhtojagi 2016 rájes ii galgga vuottu
realiseremis dábalaš eanadoalu
ja vuovdedoalu, leat ovttaolbmofit-
nodaga personboahhtovuodus mielde,
vearrolága ođđa § 12-11 njealját
lađđasa mielde.

Vuottu vuovdimis dábalaš eanadoalu
dahje vuovdedoalu maid lea háhkan
ovdal ođđajagimánu 1.b. 2016, galgá
leat personboadus meroštallanvuodus
mielde, vaikke muhtin oassi vuottus
mearriduvvo áiggi dáfus manjelat.
Vuottu vuovdimis dábalaš eanadoalu
dahje vuovdedoalu viessosaji, mii ii
lean badjel 150 000 kr, vrd. vl. § 12-11
(4) nu go dat čuojai 2015 rádjai, ja mii
lea háhkkon ovdal ođđajagimánu 1.b.
2016, ii leat meroštallanvuodus mielde.

450 poasta

Dása čállo(-jit) máksu(-vssut).

451 poasta

Dása čállo opmodaga meroštallon
boahhtiarvu (oktan vej. bajásmud-
demiin).

452 poasta

Dás ovdanboahhtá vuottu.

453 poasta

Jus vuottu galgá váldot vuottu- ja
massinkonttus (RF-1219), de galgá
skovis addot sierra gáhppálat dán
vuottu ovddas. Vuottu dat oassi mii
dán jagis váldo boahhtun, galgá dán
postii čállot. Jus olles vuottu lea jagis
čállon boahhtun, de dat submi mii lea
452 postii čállon, čállo vel 453 postii.
Submi galgá sirdot Personboadus
meroštallanskovi (RF-1224) 1.6 postii,
ja vuottu gesso de personboahhtu-
vuodus.

XIX. Vuovdedoallu – ovttaolbmofit- nodagaid jagáš boadut ja golut

501-502 poasta

Dása čállojit vuovdealáhusa brutto
doalloboadut ealáhusdiedáhusa 3000
ja 3100 poasttain.

504 poasta

Dása váldojit mielde boadut bivddus,
guolástusas, lavdnječuohppamis,
sáttovieččahagain, láigoboahhtuin,
gahčahatvuogiatvuodaid boahhtuin ja
eará láigoboahhtuin.
Dákkár boadut ii sáhte hirsakontui
čállit.

505 poasta

Dása čállo negatiivva saldo boahhtu, mii
lea šaddan dán jagi dahje árabut jagiid.
Boadut ii sáhte čállit hirsakontui. Daid
boahhtojagiin goas a, c, d ja j joavkku
saldo, mearriduvvon vearrolága §
14-42 mielde, lea negatiiva, galgá
boahhtočállit ovttá juogadasa mii
uhcimustá vástida joavkku alimus vuoli-
dahtinmeari.

506 poasta

Dása čállo jagáš vuottu- ja massinkonttu
boahhtu/geasus. Jus saldo lea positiivva,
de galgá saldus uhcimustá 20
proseantta boahhtočállot. Jus saldo lea
negatiivva, de sáhtttá gitta 20 proseantta
geasusčállot. Boahhtu/geasus ii sáhte
čállot hirsakontui.

509 poasta

Dán poasttas čállojit ollislaš doallologut.

510 poasta

Jus dán postii čálát maidege, de várut
ahte goappašat kolonnat devdojit
seamma supmiin. Supmiin galgá leat
nuppegežiid ovdamerkestat.

523 poasta

Dása čállo geasus jus soaitá sirdit
(fálta) sjablonmeroštallon boadut
biomássa-/muorrabuvttadeamis vuov-
dedollui, vai lasiha eanadoallogessosa
vuoddu. Sjablonmeroštallon boahhtu maid
sáhtttá sirdit, galgá eanemustá
meroštallot muora/biomássa
buvttadeamis 55 % bruttoboadus.

FUOM: Vástideaddji submi galgá
lasihuvvot ealáhusdiedáhusii 1
(RF-1175) dahje Ealáhusdiedáhus 5
(RF-1368) 0402 C postii eanadoalu
ovddas.

525 poasta

Fuomáš ahte vej. vuollebáza galgá
hirsakontui, muhto sáhtttá vállet
badjebáhcaga dáfus.

526 poasta

Dása sáhtttá čállit supmi dušše jus 525
poasttas lea badjebáza.

**XX Hirsakontu (ovttaolbmofitnod-
agaide)**

**Galgá čállojuvvot hirsakontu juohke
doalu/gieldda ovddas mas
vearroatnegasas lea vuovdi.**

532 poasta

Dán postii bidjet ovddit jagi hirsakonttu saldo.

535 poasta

Dát ovdanboahdá vuovdedoalu jagáš badjebáza, mii ii leat boahčočállon

njuolga boahtojagis, dahje vuovdedoalu jagáš vuolleboahtu. Vuoi-to- ja

massinkonttu regelat, vrd. 14-45, gustojit vástideaddji nu guhkás go heive hirsakontui. Jus fitnodat addá Ealáhusdieđáhusa 1 dahje Ealáhusa 5, de vástida submi ealáhusdieđáhusaid 7910 postii.

537 poasta

Jus 536 poastta saldoovuodđu lea positiivva, de čállo vuodus uhcimus 20 proseantta dákko boahkun.

539 poasta

Jus 536 poastta saldoovuodđu lea negatiivva, de čállo vuodus eanemus 20 proseantta dákko geasusin.

**XXI. Vuovdedoalu jagáš badjebáza/
vuollebáza**

551 poasta

Dása čállo hirsakonttu jagáš boahtolasáhus/boahtogeasus. Leš dal juogo 537 poasta vai 539 poasta.

552 poasta

Submi mii dása galgá, boahdá ovdan 511 ja 526 poasttaid supmis.

553 poasta

Dás máhcahuvvo submi mii lea sirdon eanadollui 523 poasttas.